

Winterbeurt beregeningsinstallatie

Door goed winteronderhoud te plegen aan de beregeningsinstallatie zal je minder problemen ondervinden in het komend zomerseizoen. Want de grootste stress ontstaat als de installatie niet functioneert op het moment wanneer je wilt gaan beregenen.

TEKST EN FOTO'S: GERARD SCHOOT UITERKAMP

In ons land hebben we meestal niet zulke strenge winters. Een 'graadje van 10-12 vorst' is vaak toch wel het maximale en bovendien is de vorstperiode niet erg lang. Je zou zeggen: niets aan de hand, de leidingen liggen voldoende diep, de afsluiterputten en sproeiers zijn netjes uitgesneden en als de pompinstallatie afgetapt is... wie doet me wat? Niets is minder waar. Het winteronderhoud is belangrijk voor het in goede conditie houden van de kostbare installatie.

Leidingen en sproeiers

Inderdaad de leidingen liggen vaak op een diepte dat het langdurig streng moet vriezen om schade te veroorzaken.

Onderwaterpompen, pompen die in een bron hangen, zullen ook geen schade ondervinden van een strenge vorst, maar pomponderdelen kunnen met een stevige nachtvorst al stuk vriezen. Hetzelfde geldt voor bovengrondse pompen, kogelkranen en schuifafsluiters van tappunten. Een beetje oostenwind met temperaturen onder het vriespunt en het pomphuis en tapkranen vriezen stuk.

Ook sproeiers kunnen vorstschade oplopen. In de meeste sproeiers zit een terugslagklep gemonteerd die er voor moet zorgen dat de ene sproeier niet kan hevelen met een andere sproeier in dezelfde groep. Dit betekent dat in

de sproeiers water kan blijven zitten. Door de juiste manier van winteronderhoud is vorstschade aan sproeiers te voorkomen. Het is dan ook belangrijk de sproeiers handmatig te openen. Je kan dan gelijk de werking beoordelen en eventuele defecten doorgeven aan de persoon verantwoordelijk voor het onderhoud. Ook elektrische afsluiters en handafsluiters kunnen vol water blijven zitten en kunnen gemakkelijk stuk vriezen. Belangrijk is dan ook om de handafsluiter na het openen niet geheel te sluiten. Op deze wijze voorkom je dat onder de gesloten schuif water kan blijven zitten.

Leegblazen

Voor het leegblazen van de installatie gebruiken greenkeepers meestal een mobiele compressor. De lucht die in het leidingnet geblazen wordt, via een of meer slangen, duwt als het ware het water voor zich uit. Het is daarom belangrijk dat de compressor voldoende capaciteit heeft. Druk is minder belangrijk, een te hoge druk kan schade veroorzaken aan uw installatie. Omdat lucht samengeperst kan worden, kan de druk in het leidingnet hoog oplopen. Daarom is voorzichtigheid geboden bij het openen van sproeiers. Door de samengeperste lucht kan een 'waterhamer' ontstaan waardoor de sproeier uit elkaar kan spatten. Menig greenkeeper heeft daarmee verwondingen opgelopen. Een bijkomend voordeel van het leegblazen met lucht is dat eventueel zwevend vuil dat in het leidingnet maar door de sproeimonden of tappunten uit het systeem geblazen wordt. Vuil veroorzaakt namelijk de meeste storingen tijdens het seizoen. Tijdens het winterklaar maken van de installatie kan je niet zomaar de compressor stil zetten. Op het moment dat de druk volledig wegvalt, zal het water zich weer verspreiden door het leidingnet. Als dit gebeurt, is het noodzakelijk dat je weer van voren af aan begint. Eventuele lekken in het leidingnet waardoor veel lucht kan ontsnappen, zullen eerst gerepareerd moeten worden alvorens je kan beginnen met leegblazen.

Pomp

De pompinstallatie, het hart van elke beregeningsinstallatie, heeft ook onderhoud nodig. Niet alleen aftappen van de bovengrondse pomp(en) en het conserveren daarvan is belangrijk, maar ook moet het eventuele expansievat gecontroleerd worden. Door met een eenvoudige universeelmeter de weerstand van de pompmotorwikkelingen te controleren kan je inzicht krijgen in welke staat de motor verkeert. Mocht het nodig zijn de pomp en motor te laten nakijken of repareren dan is daar voldoende tijd voor.

Besturing

De besturing mag niet worden vergeten, ook deze heeft winteronderhoud nodig. Omdat de installatie een maand of vier

Leidingen, sproeiers, pomp nagelopen? Vergeet dan de besturing niet. Om vastzitten te voorkomen kan je een winterprogramma instellen.

niet werkt, kunnen kernen in spoelen gaan vastzitten door oxidatie of vuil. Om dit te voorkomen is het raadzaam deze regelmatig aan te sturen. Door een winterprogramma in te stellen op automatisch of computersysteem, kunnen alle elektrische componenten van de installatie geactiveerd worden en zo gangbaar gehouden worden gedurende de winter-

periode. Indien een computer de beregening aanstuurt, is het raadzaam ook deze in het onderhoud te betrekken. Gedurende de zomer staat deze altijd aan, en schijfopruiming en schijfdefragmentatie worden vaak vergeten.

Gerard Schoot Uiterkamp is product specialist beregening bij Jean Heybroek B.V. in Houten.

Door de pompinstallatie door te meten, krijg je een indicatie over de conditie van de motor. Dit kan zoals hier met een professionele meter de wikkelingen doormeten onder volledige spanning om eventuele lekstromen te vinden. Dit kan overigens ook met een eenvoudige ohm-meter.